

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
קליין נ' כרין בתי זיקוק לנפט בע"מ
ת"צ 15-06-14087
סוג עניין: תובענה ייצוגית
תאריך פתיחה: 07 יוני 2015
רמת חסיין: פתוח לציבור

ת.א.

בית המשפט המחוזי
בתל אביב

התובעים:

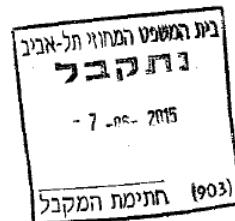
1. יהושע קליין, ת.ז. 006779144
2. נעמה קראוס, ת.ז. 027484021
3. יהודית בלום, ת.ז. 035995604
4. אלי בראוטמן, ת.ז. 006182208

כולם ע"י ב"כ עוה"ד דוד אור חן (מ.ר. 8910)
שד' שאול המלך 39 (בית הדר דפנה, בניין B) תל אביב.
טל: 03-5617414, פקס: 03-5618392

דואר אלקטרוני: office@ocr-law.co.il

ואו ב"כ עוה"ד אבנר אמוראי (מ.ר. 17647)
רחוב יגאל אלון 55, תל אביב 6789115
טל: 03-5290548, פקס: 03-5299927

דואר אלקטרוני: office@amorailaw.co.il

- נגד -

הנתבעות:

1. בתי זיקוק לנפט בע"מ (בז"ן), ח.פ. 8-0036665-52
2. כרמל אולפנינים בע"מ, ח.פ. 3-131690-51
3. גדיב תעשיות פטרוכימיות בע"מ, ח.פ. 7-004095-52
4. חיפה כימיקלים בע"מ, ח.פ. 4-003945-52
5. דשנים וחומרים כימיים בע"מ, ח.פ. 5-001601-52
הנתבעות 1-5 ע"י כימיקליים לישראל בע"מ רח' בארניא 23, תל אביב.
6. דור כימיקלים בע"מ, ח.פ. 520042375
רח' בקצנשטיין 18, חיפה
7. מפעל חד אסף פלדה תעשיות בע"מ, ח.פ. 513111880
ת.ד. 493, עכו 24100
8. מז' שמנים וכימיקלים בע"מ, ח.פ. 511891996
ע"י סוכנות קורמן לפלך רח' הרצל 188 תל אביב.
9. סונול ישראל בע"מ, ח.פ. 510902729

עמוד 1 מתוך 73

רח' הגביש 6 נתניה, ת.ד. 8401, נתניה דרום 42507

10. פז חברת נפט בע"מ, ה.צ. 510216054

יקום 20 6097200

11. נשר מפעלי מלט ישראליים בע"מ, ח.פ. 510720626

רח' חזון 2 בית נשר, איזור תעשייה ת.ד. 166, רמלה

נושא התביעה: כספית

סכום התביעה: 112,000 ₪.

כתב תביעה

הקדמה

1. ארגון הבריאות העולמי קובע בדו"ח מיום 7/5/14, כי ישראל היא מהמזוהמות בעולם, ממוקמת במקום 12 בכמות ה-PM10 ורמת הזיהום בה הולכת ומחמירה זיהום האוויר תורג 7 מיליון בני אדם כל שנה.
2. " זיהום האוויר במפרץ חיפה הוא תוצר של מספר מפעלים המועלים בשטח קטן, ומייצרים זיהום אויר בריכוז גבוה וחריג מבחינת הכמויות וסוגי הרעלים שנפלטים לאויר וכן של זיהום מתחבורה. כמעט בכל סוגי המזהמים, זיהום האוויר בחיפה הוא מהגבוהים בישראל. כמו כן בחיפה מתקיים מצב בו זיהום זה נמצא סמוך לריכוז אוכלוסיה של מאות אלפי בני אדם, ומכיל חומרים רעילים, מסרטנים ומשבשי הורמונים.....חיפה מובילה בסוגי פליטה של מזהמים רבים יחסית לערים אחרות בארץ.....באפריל 2015 הצטרף משרד הבריאות לטענה שיש קשר בין זיהום האוויר בחיפה לבין הזיהום בה, ובה בעת המשרד להגנת הסביבה נערך להכרזה על האיזור כ"איזור מוכה זיהום".
3. מצ"ב הכתבה מתוך אקו ויקי, "זיהום האוויר במפרץ חיפה", מסומן 1 ומהווה חלק בילתי נפרד מכתב התביעה.
4. בכתבה נטען, כי " בתי הזיקוק הם מזהם האוויר העיקרי בחיפה. לפי דיווח המשרד להגנת הסביבה, פלטו בתי הזיקוק במהלך 2012 לאויר: 1,432 טונות של תחמוצות חנקן, 2,209 טונות של תחמוצות גופרית, 257 טונות של פחמן דו חמצני, 257 טונות של תרכובות אורגניות נדיפות, 115 טונות חומר חלקיקי עדין מרחף, 69 טונות של חומר חלקיקי מרחף בגודל 10 מיקרון, 91 טונות מתאן, 12 טון אמוניה, 5 טונות של פחמנים הדרכלורופלואורים, 2.9 טונות ניקל, 1 טונה של ואנאדיום, 940 ק"ג טולואן, 951 ק"ג קסילן, 296 ק"ג של בנזן, 33

עמוד 2 מתוך 73

- ק"ג עופרת, 7 ק"ג כספית, 4 ק"ג בריליום ו-4 ק"ג קדמיום. בתי הזיקוק גם פלטו לאויר 1.7 מיליוני טונות של פחמן דו חמצני."
5. כמו כן, " על פי מאיר פורמקין, עובד לשעבר באגף התכנון והפיתוח במפעלים, בשנת 2006 פלטו המפעלים כ-15,000 טון של תמוצות גופרית ותחמוצות חנקן בשנה. אנשי הקואליציה לבריאות הציבור טענו בעבר כי רוב הזיהום מבתי הזיקוק משוחרר בשעות הלילה, כאשר איש לא רואה אותו."
6. בנוסף, " בשנת 2006 נטען כי רמת הזיהום של בתי הזיקוק גדולה יותר מאשר זו של כל מדינת קליפורניה שבה יש 21 בתי זיקוק."
7. בדו"ח "זיהום אויר ובריאות הציבור" מקרה מפרץ חיפה תמונת מצב 2005" מציינים הכותבים במבוא ובנייהם ד"ר גימי קריקון ז"ל וד"ר סטיב גרנט (כימאי): " אין זה מפתיע כי משנות התשעים המוקדמות ועד היום מתפרסמות עבודות של חוקרי משרד הבריאות לפיהן נפות חיפה ועכו מובילות את המדינה באופן מובהק בתחלואה עודפת בסרטן, גם לאחר שקלול פקטורים כמו גיל או יבשת מוצאם של החולים. בנוסף מ-1983 ועד היום נפות חיפה והנפות הצמודות לה מובילות את המדינה בתמותה כתוצאה ממחלות לב ושבץ מוחי."
8. מצ"ב הדו"ח, מסומן 2 ומהווה חלק בלתי נפרד מכתב התביעה.
9. בדו"ח השנתי של OECD ממאי 2004 שהתפרסם בעיתון הארץ ב-22/5/14 נקבע, כי: " זיהום האויר בישראל פחת אך עדיין הורג 2500 איש בשנה".
10. במשנה במסכת סנהדרין (ד.ה) נאמר: "לפיכך נברא אדם יחידי בעולם ללמד וכל המקיים נפש אחת מעלים עליו כאילו קיים עולם מלא". וזו מטרתה של בקשה זו, להקטין את מספר ההרוגים מזיהום אויר במפרץ חיפה ולקדם את המאבק בצמצום זיהום האויר גם ביתר איזורי ארצנו. בדו"ח זה מצויינים נתונים מדהימים: בסה"כ אחראי זיהום האויר למותם של 2,548 בני אדם ב-2010 ירידה של 4% לעומת 2005 אולם למרות הירידה הקלה, נתונים אלה הופכים את זיהום האויר לאחד המפגעים הקשים והקטלניים ביותר, איתם ישראל צריכה להתמודד הרבה יותר מתאונות דרכים והמצב הבטחוני. לפי הנתונים 35,103 שנות חיים אובדות מידי שנה בשל מוות בטרם עת. מן ההיבט הכלכלי מעריכים ב-OECD, כי המשק הישראלי הפסיד 7.5 מיליארד דולר בשנת 2010 מחלות הקשורות בזיהום אויר, לעומת כ-6.5 מיליארד דולר ב-2005.
11. מצ"ב הכתבה מהארץ מיום 22/5/14, כנספח 2.1 ומהווה חלק בלתי נפרד מכתב התביעה.

הצדדים לתובענה

התובעים

12. התובע 1- יהושע קליין ת.ז. 006779144, אזרח ישראל, יליד 1947, גר בקרית אתא משנת 1948. לפעמים בשעות אחה"צ או בעת נסיעה לכיוון הקריות או חיפה הוא מריח ריחות

חריפים של חומרים. ימים אחדים עובר למועד חתימתו על תצהיר זה, ובעקבות פרסומים בתקשורת נדהם לגלות כי בעיר חיפה וסביבותיה שיעור תחלואה בסרטן גבוה יותר משאר חלקי הארץ וזאת כתוצאה מזיהום האוויר עקב פליטתם של חומרים מסוכנים ממפעלי התעשייה שבמפרץ חיפה. כך נודע לו לראשונה כי משרד הבריאות מכיר בקשר הסיבתי בין הזיהום במפרץ חיפה לבין התחלואה בסרטן, מחלות לב וריאות. לפני כ- 10 שנים התגלה אצלו סרטן הערמונית שלא היה במשפחתו והחלים דבר זה גרם לו להיות רגיש יותר לסיכונים בריאותיים.

13. מאז שנודע לתובע 1 על הסיכונים הבריאותיים הנגרמים עקב זיהום האוויר, כתוצאה מפליטתם של חומרים מסוכנים ממפעלי התעשייה שבמפרץ חיפה. התובע 1 חרד מאוד לבריאותו. הידיעה כי כתוצאה מזיהום האוויר גדל הסיכון ללקות בסרטן עד כדי מוות גורמת לו לעוגמת נפש רבה, לייאוש וחשש כבד לבריאותו.

14. פרופסור שי לין, אפידימולוג קבע בחוות דעתו, כי: **"אם הייתה לאדם מסוים חשיפה לגורם מסרטן או גורמים מסרטנים יש סבירות גבוהה שכל אחד מהגורמים המסרטנים להם נחשף אותו אדם או כולם יחד, תהיה תרומה לפגיעה, נזקים ושינויים ב-DNA ובתפעולו התקיין, ואז כאשר תבוא התערבות של גורם מסרטן חדש ונוסף (כמו החומרים באויר) תיווצר "הסיבה המספקת" להתפרצות מחלת הסרטן, וכל זאת נכון אפילו אם היו גורמי סיכון אחרים להם נחשף אותו אדם כמו גורמים גנטיים, עישון מסיבי, שתיית אלכוהול, סמים. תזונה לא נכונה וגורמי סיכון אחרים".** מכאן שכתוצאה מזיהום האוויר שנגרם ע"י הנתבעות נחשף התובע 1 לנזק פיזי ממשי. בשל השינוי בתפעולו התקיין של ה-D.N.A והוא חרד ממחלת הסרטן, התקף לב ושכף מוחי שהוא עלול לחלות בשל השינוי האמור.

15. קביעה זו של המומחה גורמת לתובע 1 לחרדה יתרה לכך שהינו חשוף יותר למחלת הסרטן.

16. **מצ"ב תצהיר התובע 1, מסומן A ומהווה חלק בלתי נפרד מכתב התביעה.**

17. **התובעת 2 - נעמה קראוס ת.ז. 027484021 הינה אזרחית ישראל, ילידת שנת 1974.** גרה בחיפה משנת 1997 בשכונת נווה שאנן, אשר פונה למפרץ חיפה וקרובה אליו יחסית לשכונות אחרות בכרמל. לעיתים מריחה ריח חריף של חומרים.

18. בעקבות פרסומים בתקשורת נדהמה התובעת 2 לגלות כי בעיר חיפה וסביבותיה שיעור תחלואה בסרטן גבוה יותר משאר חלקי הארץ וזאת כתוצאה מזיהום האוויר עקב פליטתם של חומרים מסוכנים ממפעלי התעשייה של הנתבעות שבמפרץ חיפה. כך נודע לה לראשונה כי משרד הבריאות מכיר בקשר הסיבתי בין הזיהום במפרץ חיפה לבין התחלואה בסרטן, מחלות לב וריאות.

19. בין היתר, בעקבות הפרסומים האמורים לעיל, התובעת 2 ובעלה החליטו לעבור לדירה באזור מרוחק יותר ממפרץ חיפה ורכשו לאחרונה דירה בשכונת רמת אשכול שהינה חשופה פחות לזיהום האוויר ממפעלי הנתבעות ועובדה זו יחד עם פרסומי משרד הבריאות מגבירה את החרדה של התובעת 2 ובעלה לבריאותם ולבריאות ילדיהם.

20. השכן של התובעת 2 חלה בסרטן ונפטר לפני מספר שנים.
21. מאז שנודע לה על הסיכונים הבריאותיים הנגרמים עקב זיהום האוויר, כתוצאה מפליטתם של חומרים מסוכנים ממפעלי התעשייה שבמפרץ חיפה. התובעת 2 חרדה מאוד לבריאותה ולבריאות משפחתה בעיקר לבעלה שהינו יליד חיפה וגדל בשכונת נווה שאנן. הידיעה כי כתוצאה מזיהום האוויר גדל הסיכון ללקות בסרטן עד כדי מוות גורמת לה לעוגמת נפש רבה, לייאוש וחשש כבד לבריאותה.
22. פרופסור שי לין, אפידימולוג קבע בחוות דעתו, שהומצאה לעיוני כי : " אם הייתה לאדם מסוים חשיפה לגורם מסרטן או גורמים מסרטנים יש סבירות גבוהה שכל אחד מהגורמים המסרטנים להם נחשף אותו אדם או לכולם יחד , תהיה תרומה לפגיעה , נזקים ושינויים ב-DNA ובתפעולו התקין , ואז כאשר תבוא התערבות של גורם מסרטן חדש ונוסף (כמו החומרים באויר) תיווצר "הסיבה המספקת" להתפרצות מחלת הסרטן , וכל זאת נכון אפילו אם היו גורמי סיכון אחרים להם נחשף אותו אדם כמו גורמים גנטיים , עישון מסיבי , שתיית אלכוהול , סמים . תזונה לא נכונה וגורמי סיכון אחרים " . מכאן שכתוצאה מזיהום האוויר שנגרם ע"י הנתבעות נגרם לתובעת 2 נזק פיזי ממשי שמתבטא בשינוי בתפעולו התקין של ה-DNA והיא מועדת לחלות בסרטן במיוחד סוגי הסרטן הנשיים בשדיים או ברחם וכן התקף לב ושבץ מוחי ולכן היא בחרדה ובחשש ממשי לחייה.
23. קביעה זו של המומחה גורמת תובעת 2 לחרדה ייתרה לכך שהינה חשופה יותר למחלת הסרטן.
24. **מצ"ב תצהיר התובעת 2, מסומן B ומחווה חלק בלתי נפרד מכתב התביעה.**
25. **התובעת 3 – יהודית בלום ת.ז. 035995604 הינה אזרחית ישראל, ילידת שנת 1979.** גרה בטבעון שנתיים וחצי, גדלה בשכונת נווה שאנן ומשם עברה לכפר חסידים אשר הינו צמוד למפעל נשר במשך 5 שנים.
26. בעקבות פרסומים בתקשורת נדהמה התובעת 3 לגלות כי בעיר חיפה וסביבותיה שיעור תחלואה בסרטן גבוה יותר משאר חלקי הארץ וזאת כתוצאה מזיהום האוויר עקב פליטתם של חומרים מסוכנים ממפעלי התעשייה של הנתבעות שבמפרץ חיפה. כך נודע לה לראשונה כי משרד הבריאות מכיר בקשר הסיבתי בין הזיהום במפרץ חיפה לבין התחלואה בסרטן, מחלות לב וריאות.
27. מאז שנודע לתובעת 3 על הסיכונים הבריאותיים הנגרמים עקב זיהום האוויר, כתוצאה מפליטתם של חומרים מסוכנים ממפעלי התעשייה שבמפרץ חיפה. היא חרדה מאוד לבריאותה. הידיעה כי כתוצאה מזיהום האוויר גדל הסיכון ללקות בסרטן עד כדי מוות גורמת לה לעוגמת נפש רבה, לייאוש וחשש כבד לבריאותה.
28. פרופסור שי לין, אפידימולוג קבע בחוות דעתו, כי : " אם הייתה לאדם מסוים חשיפה לגורם מסרטן או גורמים מסרטנים יש סבירות גבוהה שכל אחד מהגורמים המסרטנים להם נחשף אותו אדם או לכולם יחד , תהיה תרומה לפגיעה , נזקים ושינויים ב-DNA ובתפעולו